

POFAHAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

3. čisło

Budyšin, měrc 1977

Lětnik 27

Hrono za měrc 1977

Modlće so, zo njebyšće do spytowanja padnyli

Lk. 22,40

My smy husto spytowani. Naše spytowanja maja wšelake přičiny, spytowanje, kiž wotwonka přindže přez hanjace slowo čłowjeka abo přez wusměšowanje wěry. Ale přičina našeho spytowanja móže tež w nas ležeć. Tak móže w póstnym času nas čerpjenje a wumrěće Jězusa spytować. Potom mjenujcy, hdyž so prašamy: Móže tutón bédny, čerpjacy a na křížu wisacy Jězus woprawdže Boží syn być? Njeby Bóh swojeho syna cyle hinak posłał, nic jako chudeho, bjezmócného čłowjeka? Hdže je za nas Boža móc widžeć?

Jězusowi wučomnicy buchu podobnje spytowani. Woni běchu z Jězusom na Wolijowej horje, a Jězus wědžeše, zo bórže přindu, zo bychu jeho zajeli a na kříž powěsnili. Zajecé a wumrěće Božeho syna pak móže za wučomnikow spytowanje być. Zla móc móže wučomnikam narěčeć: Tak tola njemóže Boží syn wumrěć. Bóh by dyrbjal z mocu zapřimnyć. Hdyž wón to nječini, je to znamjo za to, zo Jězus Boží syn njeje. Móc zleho spyta z tym wučomnikow. Jězus to wšitko do toho wědžeše a ehcyše wučomnikam pomhać, zo bychu w spytowanju wobstali. Wón poskići pomoc ze slowom:

Modlće so, zo njebyšće do spytowanja padnyli.

Pomoc w spytowanju je potajkim modlitwa.

Štóz so modli, ma dowěru, zo móže Bóh pomhać. Modler wě, zo ma Bóh

puće a móžnosće za pomoc, tež tam, hdžež my žane puće a móžnosće wjac njewidzimy. Štóz so w spytowanju modli, dowěri so cyle Bohu a pyta pola njeho škit před spytowanjom,

Statok při samej holi (Pšowje pola Minakala)

Hanuš Härtel

tež tam, hdžež sam wjac dale njewě. „W spytowanju móže jenož modlacy wobstać“, praji Hans Berg.

Tak je naše hrono namolwa k modlenju, zo bychmy we wěrje wostali a w spytowanju wobstali. „Knjez wě bohahojaznych ze spytowanja wumóc“, praji so w 2. Pětr. 2,9. A w modlitwje Knjeza so modlimy: „Njewjedź nas do spytowanja“, a z tym prosimy, zo spytowanje njeby syl-

Kontakt z Bohom pak mamy w modlitwje.

W póstnym času, tak pisach horjeka, móže čerpjenje a wumrěće Jězusa za nas spytowanje być. Naše hrono nam praji: Modlitwa nas posylni, zo bychmy spóznać móhli: Runje to je Boží puć za naše wumóženje. A njech Bóh nam tež w tutym póstnym času tuto dopóznaće da!

Albert

Wěra a wšedny dzeń

Někotre wotmolwy na prašenje: Sće hižom přiležnosć měli, při džěle z někim wo swojkej wěrje rěčeć? Što sće při tym nazhonili?

Wo swojkej wěrje sym stajnje jasnje rěčał, hdyž bě k tomu přijomna skladnosć. Wo mni je powšitkownje znate, zo sym předsyda cyrkwinskeho předstejerstwa (kurator) a organist. W našej dočista njereligioznej wokolinje (wyše toho bjez každeje ewangelskeje tradicije) so to wobhladuje jako kuriozum abo snano tež jako „hobby“ nabožnje zloženeho čłowjeka. To njerěka, zo njebych ženje za jím wubudził. Mje su tež wužadali, zo bych swoje stejišćo wujasnił. Moja wěra bě při tym druhdy přičina zawisće. K hlubšemu dopóznaću abo samo k wobroćenju njejsym ženje nikoho dowjedł. Mi so njeporadzi prawe rozjasnić rozděl mjez wěru a

powšitkownej nabožnosću, byrnjež by mi wjele na tym zalezalo. Mi so zda, zo je k tomu trjeba dosć hlubokeho pobožneho dorozumjenja. Sekularizowany čłowjek drje docyła tutón rozděl zapřimnyć njemóže. Mi so zda, zo móže džzensniši čłowjek skerje někak nabožny być hač wučomnik.

lěkar

Ja sym měł někotre wažne rozrěčowanja. To jedne je wěste: Cyrkej steji na kromje towaršnostneho zajima. Wona steji zboka. Wona ničo njepodawa, njewujasni, njepomha. Wona njepłaci jako Chrystusowa wosada, ale za instituciju, w kotrejž so zhromadźuja husto njewuznamni ludžo. Cyrkej jenož připowěda Boha, kotryž so džzensa wo swět tak njestara, kaž to čitamy w Starym a Nowym zakonu. Při tym cyrkej ani njewidzi, kak

so čłowjek džzensa započnje angažować, kaž so ani w Starym ani w Nowym zakonu njepisa.

Wěrmny jenož tomu a tak daloko, kaž to zamóžemy, a za čož budžemy stajnje stać. Wuznaće moderneho čłowjeka budže trjebać jenož jedne prašenje a jednu wotmolwu, a to budže dosahać a budže derje, budže-li křesćanski čłowjek za to stać hic et nunc (jowle a nětikle).

wjednik fabрики

Ja sym k tajkim rozmołwam wjele skladnosćow měł, ale stajnje z ludźimi, kotřiž mje derje znajachu. Hinak wšak to tež njeby zmysla mělo. K tomu došlo je to zwjetša tak, zo ja mjenjach jím dyrbjec wujasnić swoje nahłady abo přičiny swojeho stejišća k džělowej problematice a předewšěm k čłowjekam.

Po mojim mjenjenju ma to jenož zmysla, hdyž je wěrjacy čłowjek póznać ze swojich skutkow, jelizo su

Z tuteje klětki w Michalskej cyrkwi w Budyšinje budže so nam na Serbskim cyrkwiniskim dnju 26. 6. předo-
wac

dobře. Hdyž to njejsu, by wšo rěčenje wo wěrje njetrjebawše bylo, přetož tajka wěra njeby wotpowědowała woprawdźitemu žiwjenju.

Ludźo, kotřiž mje jako tajkeho znajachu, su mje we wšěch prašenjach, kotřež moju wěru nastupachu, resp. spektowali a snano tež připóznali, byrnjež běchu to — wothladane wot někotrych wuwzacow — njewěrjacy. Zenje njejsym pola nich nadešol wusměšowanje abo zasudženje. Wjele bóle so dźiwachu, zo ja wěrju.

Ja sej myslu, zo mamy swoju wutrobu w tutych prašenjach wotkryć jenož někotrym čłowjekam a to tež jenož, hdyž smy jim swoje křesćanstwo dolho dosć dopokazali ze swojimi skutkami, a to wosebje w kontakće z čłowjekami a to ze wšěmi, nic jenož z tymi, kotřiž so mi lubja. Potom pak tež wostać na swojim stejišću! Zasadnje njepřipóznawam wuznaće wěry, hdyž njeje zwjazane z přikladnym wosobinskim žiwjenjom a njeh je njedokonjane.

statistikar

Přiležnosće poskićeja so přeco znowa. Čłowjek njesmě so jim zawěrać abo čekać, ale wjele bóle jim puć hladkować. Wo mni wšitcy wědža, zo sym ewangelik, a druhdy wšelacy ke mni přinđu sami wot so. To plaći wosebje wo mojich kolegach, mjenje wo pacientach. Tam sym husćišo ja tón aktiwny džěl, wosebje hdyž so jedna wo dušine nuzy a česnosće, wo kritiske prašenja žiwjenja a tak dale.

lěkar

Rozmołwy wo swojej wěrje ja wuzadam. Wone wuńdu zwjetša z konkretnych problemow abo mjenjenjow. Dokelž njeńdu do hlubokosće, njewužiwam pobožne słowa abo Chrystusowe mjeno. Wjele bóle so prócuju wuńć z nahladow a mjenjenjow, kotřež su zakótwnjene we wěrje. Zaleži wšak tež

na tym, z kim so rozrěčuju. Ja njerěču z ludźimi, za kotrychž sym wot wšeho spočatka „wotbyty“. Zmysl ma rozmołwa z ludźimi, kotřiž sebi mje na někajke wašnje waža, abo z tymi, kotřiž su w někajkich nuzach.

Ja sym mjenjenja, zo je naš nadowk, wo swojej wěrje swědčić. Nic wjace a nic mjenje. Swědčić wo tym, zo je Bóh lubosć, a štóž w lubosći wostawa, tón wostawa w Boze a Bóh w nim. Swědčić wo Božej wulkosći z tym, zo so jemu dowěrjamy tež tam, hdžež nam naš strowy čłowski rozum praji: Budź wobhladnivy! Ludźo wokoło nas wšak jara derje začuwaja, hdyž jim swoje nahłady — mjenje abo bóle akademiske — rozkladujemy abo hdyž jim swědčimy z hlubokosće swojeje wěry, hdyž mamy zmužitósć, swěrně być a polni nadźije tež tam, hdžež su druzy na kón-
cu. Tak budžemy swědkojo swojeho

Knjeza. Hewak budže nas naša wokolina w najlěpšim padže wobhladować za hódnych a přistojnych idealistow.

techniski přistajeny

Ja připóznawam, zo při swojim powołanskim džěle sej njewužadam a tež njepytam rozmołwy wo wěrje, byrnjež so tomu tež njewobaram. Wo mni wšak je powšitkownje znate, zo kemši chodžu a mam w cyrkwi swoju funkciju. Tuž so druhdy stawa, zo so z mojich sobudźělačerjow něchtó na mnje wobroći z někajkim prašenjom. Potom jemu tak derje, kaž móž, wotmołwu. Derje so rozumju z wěrjacymi wšěch wěrywuznacow — ale tež z njewěrjacymi. Ja wšak sym nazhonil, zo tón najlěpje swědči, kotřiž swoje džělo derje wostara a ma dobre počahi k čłowjekam.

lěkar

Český bratr, wulki róžk 1977

Senior K. P. Lanštjāk pjećawosomdžesatnik

Na stronach tutoho časopisa je so hižom wjelekróć mjeno bratra seniora Křesćana Pawola Lanštjāka z Prahi jewilo. dokelž běše jeho žiwjenje wusko zwjazane z Lužiskimi Serbami a předewšěm z ewangeliskimi. Snano so njeda prajić, kelko króć je docyla hižom we Lužicy pobyl. Mało serbskich wsow je, kiž naš jubilat njeby wopytał. Tak daloko, kaž jemu strowoła a staroba někak dowoli, běše stajnje na Serbskich cyrkwiniskich dnjach. Jeho postrowjace słowa napominachu k lubosći a swěrnosći ke Knjezej Jězusej a tež k narodej a serbskej rěči. Njeh bě to doma w Praze pola serbskich studentow, kotřiž tam studowachu na wysokich šulach, njeh bě to w lěcnych lěhwach serbskeje młodžiny w Čechach kaž tež při wopytach we Lužicy, wšudžom so wón w čěžkich časach prócowaše tež materielnje pomhać. Tohodla sej bratra seniora Lanštjāka waža po cylej Lužicy runje kaž tež w ČSSR mjez přečelemi Lužiskich Serbow.

Stawizny Lanštjākec swójby su dosć zajimawe. Po nanje je slowacka, po maćeri česka a po wulkeje woweje ma samo serbsku krej. Hižo

jeho nan jako student bohosłowstwa hromadže z J. E. Dobruckim chutnje rozmyslowaše, hač njeby swoje žiwjenje ewangelskej Lužicy wěnowal. Napominanaj běstaj přez Imišowu próstwu, zo bychu Česa a Slowacy serbskim wosadam pomhali. Dobrucký je tež zawěrnje do Lužicy přišol a je za fararja byl we Wojerecach. Wón bě posledni, kotremuž da němske knježerstwo dowolnosć. Lanštjākowy nan ju njedosta. Wón bu za fararja woleny w Hornich Dubenkach, hdžež so jemu 11. nalětnika 1892 narodži syn Křesćan Pawol, naš jubilat. Jako gymnaziat bě w Praze šuler A. Jiráseka, znateho českeho spisowacela historiskich romanow, kotrehož F. L. Věk je zdžela tež přeložený do serbsčiny. Tež w televiziji móžachmy před lětami hnujace žiwjenje F. L. Věka sobu nazhonić.

Ze swojim teologiskim studijom je K. P. Lanštjāk započal na uniwersite we Wienje a přendže pozdžišo do Lipska, hdžež so zezna z Serbom Božidarom Dobruckim, synom J. E. Dobruckeho. Tón jeho přeproso do swojeje domizny, hdžež so Lanštjāk zezna z Markom Smolerjom a druhimi wuznamnymi Serbami. Přeni raz zastupi do Serbskeho domu a do Serbskeho muzeja. Z Dobruckim wosta zwjazany hač do kónca jeho žiwjenja. Hdyž bě K. P. Lanštjāk swój studij w Lipsku dokončil, wróci so do Čech a bu za fararja najprjedy w Jindřichu Hradce. Najwjace so zezna z Lužicu w tych lětach, hdyž přebywaše swoje prózdniny we Wulkich Žďarach pola Mužakowa, hdžež bě jeho swak direktor papjernika. Wón spomina, kak běchu k fararjej Handrikej do Slepoho jězdžili, kotrež bě tehdom tak dospolnje serbska wjes. Kóždy džěn na wječor zeńdže so młodžina před cyrkwu a spěwaše tam swoje krasne serbske spěwy. Druhdy so tež zetka ze starými ludźimi, kotřiž němsee njerozumjachu. Z nimi so lěpje česce dorěča. Hdyž so w léce 1922 w Ochranowje (Herrnhut) swjetečeše 200lětny jubilej založenja wosady přez českich a morawskich eksulantow, organizowaše Lanštjāk zhromadnu jězbu do Lužicy. Za wobdźělnikow zarjadowa do toho kurs, zo bychu wšitcy wědželi, kajki wliw je Ochranow měl na Ser-

bow a što do wuznama je Lužica měla w českich stawiznach a kak z najmjeńšim slowjanskim narodom tehdy steješe.

Hdyž so po přenjeji swětowej wojnje přesydlili do Prahi, bu tam za do-wěrnika Lužiskich Serbow. Kóždu přiležnosć wužiwaše, zo by so hosćom z Lužicy w Českoslowakskej lubilo a njeměli žane wobčežnosće, hdyž

Betlehemska kapala w Praze-Žižkovje. Wona ma swoje mjeno po tamnej Betlehemskej kapale, w kotrež je Jan Hus předował. Wón bě česki reformator do reformacije

prijědžechu na wopyt abo na studij. Hdyž bě tam na příklad Bjarnat Krawc ze spěwným chóróm a z nim Michal Nawka ze swojbu, so naš jubilat postara, zo bychy hosćo nje-dželu měli možnosće serbskich kemšow — katolskich a ewangelskich. W swojej domiznje je bratr senior Lanštjāk znaty jako tón, kiž, hdžežkuli a hdyžkuli so přiležnosć poskići, započnje stajnje rěčec wo Lužicy, zo by pokazal na jeje problemy a pytal nowych přecelow a pomoc.

Po druhej swětowej wojnje, po poražce nacizma, dolho njeměješe možnosć, do lubeje Lužicy sej dojeć, kotraž bě jemu tak k wutrobje zrosćena. Wobstejnosće jemu to njedowolichu. Hakle w awgusće 1947 při položenju zakładneho kamjenja za nowy Serbski dom w Budyšinje bě tam znowa z delegaciju „Towarstwa přecelow Lužicy“. Wón měješe na starosći, zo by so Serbska ewangelska superintenditura založila. Podarmo so prócowaše, zo by so tež w Delnjeji Lužicy Bože slowo w serbskej rěči předowało.

Džens na wječoru svojego žiwjenja bydli br. senior K. P. Lanštjāk w Praze-Žižkovje, hdžež je 40 lět dolho skutkowal. Wón bě mócný předar a organizator Ewangelskeje česko-bratrskeje cyrkweje. Nowe wosady bě založil ze stawami, kotrež bě po přenjeji swětowej wojnje dobyl. To

njeběchu jenož někotre sta, ale tysacy. Stajnje je měl zajim za ekumeniske zhromadne džělo cyrkwjow. Ja dopominam na založenje Kostniškeje Jednoty, kotrež předsyda je někotre lěta byl. To je zwjazk ewangelskich w Českoslowakskej. 23 lět je redigował a wudawał „Pismákuw deník“, kaž su Serbja něhdy měli „Bibliški pućnik“.

Strowosć drje jemu lědy dowoli, zo by znowa Lužicu wopytal, přetož mocy woteběraja a wobčežnosće staroby přiběraja. Ale w pisomnym kontakće je z njej dale. Ze svojim prócowanjom čas žiwjenja je sej dobyl džakownosć Serbow a přecelow Lužicy, kotrychž je lěta dolho nawjedował a organizatorisce zjednočil z Towarstwom narodneho muzeja w Praze. Woni wšitecy spominaja na bratra seniora Lanštjāka a so jemu džakuja za jeho prócowanje, kotrež njeje podarmo bylo.

Bratře senioro, z tutym časopisom Tebje strowimy k wuznamnemu jubilejeji Tvojego žiwjenja. Za Tebje prosimy Boha wo škit a strowosć, zo by Ci dał hišće wjele swětlych lět Tvojego žiwjenja.

Kelko Ci Bóh Knjez jich da?
To Wón jenož sam wě.

Miroslav Hloušek

W Sirachowych knihach čitamy: Derje tomu, kiž ma swěrného přecela. Jedin našich najswěrnějších přecelow je

Křesćan Pawoł Lanštjāk senior na wotpočinku w Praze.

K jeho 85. narodninam přejemy jemu z cyleje wutroby wšo dobre a prosimy Boha, zo by nam jeho hišće dolho zdžeržal. Přez pol lětotka je nam swoju swěru wopokazał. Po druhej swětowej wojnje je nas materielnje podpěrał. Stajnje pak bě wón jako naš přecel a wótc naš duchowny pomocnik. My so jemu dožakować njemožemy za wšu lubosć. Bóh chcył jemu mytować wšu jeho prócu a woporniwosć.

Serbski cyrkwinski džěn Gerat Lazar-Bukečanski předsyda

Z wosadow

Serbske bože služby w nalětniku 1977

Reminiscere, 6. 3. Budestecy 14.00 ze spow. (Albert-Bud.), Budyšin, Mich. 9.00, Njeswaćidło 8.30 ze spow. (Wirth).

Pokutny džěn, 9. 3. Bukecy 9.00 ze spow.

Okuli, 13. 3. Bart 10.00 (Albert-Hrodž.), Hrodžišćo 8.30, Huska 16.00 ze spow., Njeswaćidło 8.30 ze spow. (Wirth).

Laetare, 20. 3. Budyšink 10.00 ze spow. (Wirth), Hodžij 14.30 ze spow. (Bauer), Minakał 8.30, Poršicy 8.30 ze spow. (Wirth).

Judika, 27. 3. Bukecy 9.00, Hućina 8.30 ze spow. (Wirth), Malešecy 10.00 ze spow. (Wirth).

Palmarum, 3. 4. Budestecy 14.00 ze spow. (Wirth), Klukš 8.30 ze spow. a Połpica 10.00 ze spow. (Wirth).

Čichí pjatk, 8. 4. Bukecy 14.30 ze spow.

Wosadne rozprawy na lěto 1976

Chwaćicy: Křćenjow 8, paćerskich džěci 16, wěrowanja 3, pohrjebow 31. W Chwaćicach su kóždu nje-dželu němske kemše — přenju a štwórtu nje-dželu w měsacu z Božim wotkazanjom, na kotrymž so wšitecy dorosćeni kemšerjo wobdžěla. We Wulkej Dubrawje su kóždu druhu nje-dželu němske kemše. Za starych wosadnych so hdys a hdys na wsach domjace kemše swjeća. Nabožina so podawa w Chwaćicach a we Wulkej Dubrawje.

Wot oktobra 1976 ma Chwaćičanska wosada hromadže z Klukšanskej wosadne łopjeno.

Wjele prócy a starosćow ma Chwaćičanska wosada z wobnowjenjom Božeho doma, kotrež so, da-li Bóh, w přemim pollěće 1977 doskónči. W lěće woprowachu za to wosadni na 6 000,— hr. Do wosady słuša na 2 000 dušow. 850 kontow cyrkwinskih dawkow je zapisane.

Klukš: Křćenjow 7, paćerskich džěci 12, wěrowani 2, pohrjebow 18. W Klukšu su kóždu nje-dželu němske kemše, w Połpicy kóždu druhu nje-dželu. Nabožina podawa so w Klukšu, w Połpicy a w Kupoji.

Někotre džěci chodza do Wulkeje Dubrawy do nabožiny.

Klukšanska wosada ma na 1 800 dušow.

Klukšanske farske městno je wot meje 1976 sem wuprózdnjene. Wosadu zastara farar Englert-Chwaćičanski.

Rakecy: Křćenjow 35, paćerskich džěci 34, wěrowanjow 23, pohrjebow 59, spowědných 1 427.

Njeswaćidło: Křćenjow 18, paćerskich džěci 28, wěrowanja 3, pohrjebow 37, spowědných 909.

Na dobrowólných darach je so nahromadziło: za wuporjedženje kaplanstwa (farskeho doma) 5 697,— hr, za cyrkej 2 748,— hr, za hlódnych na zemi (Brot für die Welt) 1 062,— hr, zběrce na dróhach 2 705,— hr, kolekty za wosadu 5 687,— hr, kolekty za Krajnu cyrkej 2 507,— hr, dar paćerskich džěci 282,— hr, přinoški za nabožinu 441,— hr; dohromady potajkim: 21 129,— hr.

Farske městno je wot 1. 7. 1976 wuprózdnjene. Wosadu zastara farar Jan Lazar-Rakečanski.

Rakecy: Pjatk, 21. januara 1977 bě za Rakečansku wosadu wuznamny džěn, hdyž w přepjeljenym Božim domje — na 850 wopytowarjow — Drježdžanski Křižny chór spěwaše pod nawjedowanjom svojego dirigenta, prof. Flämiga.

Cyrkwinski koncert Křižneho chóra bě džak Drježdžanskeje wosady na Rakečansku za jejnu pomoc při zaróštowanju Křižneje cyrkweje.

Bart: Křćenjow 25, paćerskich džěci 20, wěrowani 2, pohrjebow 23. W tutym lěće nadžijamy so wuporjedženje cyrkwinskeje třěchi móc doskónčić, murju wokoło stareho kěrchowu wobmjetać a stary kěrchow samón znowa zrjadować.

Našej česćenaj a lubowanaj kantorrec mandželskaj Lode swjećitaj lětsa jubilejeji, wona swoje 60. narodniny a wón swoje 70. Wosada so jimaj džakuje za wšu wopokazanu swěru a přeje jimaj dale wšo dobre — čilosć a strowosć a Boží měr.

B u k e e y

(Ličby w spinkomaj so počahuja na lěto prjedy k přirunanju)

Křćenjow 24 (30), 14 hólcow a 10 hólcow (2 běštej paćerskej džěsći); konfirmandow 36 (38), 14 hólcow a 22 hólcow, k tomu 1 dorosćena; wěrowanja 4 (11), k tomu přifidže pak hišće 12 porow, z kotrychž jedyn džěl do našeje wosady słuša, kotrež smy tu připowědali. K spowědži a k Božemu wotkazanju běše 736 (716), 243 muskich a 493 žónskich, mjez nimi bě 45 doma woprawjenych; k serbskemu Božemu blidu džěše 53 (73) wosadnych, 16 muskich a 37 žónskich. Smjertnych padow běše 53 (40), 26 muskich a 27 žónskich.

Woprowali su za	1975	1976
krajinocyrkwinske kolekty	2 540,—	2 697,—
kolekty za našu wosadu	7 880,—	6 164,—
kolekty na bibliškich hodzinach	669,—	764,—
kolekty při pohrjebach za wobnowjenje cyrkwy a pod.	1 426,—	1 772,—
za wonkowne misionstwo	1 820,—	1 813,—
za nutřkowe misionstwo	210,—	150,—
zběrka za cyrkwinski natwar	243,—	207,—
zběrka za nutřkowe misionstwo	2 162,—	1 754,—
džakny wopor konfirmandow	2 185,—	2 133,—
„chlěb za swět“	380,—	342,—
za chorownju za džěci we Wařawje	2 500,—	1 840,—
	—	790,—
	22 015,—	20 426,—

(My smy jenož poľne hriwny připomnili.)

Wšitkim darićelam słuša wutrobny džak! La.

Michalska wosada w Budyšinje

Z radosću a z džakownosću hladamy wroćo na lěto 1976. Swjatki móžachmy swoju Michalsku cyrkej poswjećić. Rjane, njezapomnite swjatki! Přez 11 lět je dokładne wobnowjenje traľo. To běchu lěta wutrajnosće a sćerpliwosće. Dobře nadźije wostać, k tomu dyrbjachmy so přeco zaso zhrabać. K tomu je nam pomhaľa lěto wob lěto roscaca woporniwosć lubych, swěrných wosadnych. Što su tu zwjetša přeco zaso čisamsni z wosady džěťali! Wroćo hladajo móžemy jenož hnuć prajić: Zapłać Bóh tón Knjez!

Po derje poradženym swjedźenskim tydženju mějachmy na swjedźenju Swj. Trojicy konfirmaciju: 50 konfirmandow. W běhu lěta buchu wukřćene 32 džěci, buchu zwěrowani 11 porow a křescansce pochowani 101 zemřětych. Wyše toho mějachmy hišće chowanja w Kubšicach a na Tuchorju.

Něšto noweho běchu wšelake hudźbne wuhoty našeho chóra husto hromadže z chórom z Maleho Wjelkowa. Wobaj nawjeduje jara wušiknje naš kantor. Koncerty na našich nowych byrglach běchu toľa něšto wuznamneho. Wjeršk bě wězo koncert znateho wuměľca prof. Jiří Reinbergera z Prahi. — Bóh čyćil dać, zo zaso wjetša wosada domiznu w našej Michalskej cyrkwi namaka. P. A.

Njeswaćidlo: Njedzeli, 30. wulkeho rózka 1977 mějachmy zaso tak nimoměry rjanu „komornu hudźbu“ we wosadnej žurli našeje cyrkwy. Komorna hudźba ma swój wosebity charakter. Wona je so wuwila po 1600 na hrodach, hdžež sebi zemjenjo w mjeńšim kruhu dachu wot solistow hudźić. Tak ma tale muzika intimniši, bóle swojbný raz. To pak njerěka, zo by měľa po kulturje niši schodženek, nawopak, dokelž wubrani solisća ju wukonjachu, běše wona na wyšinje wuměľstwa. W hrodowskich rumnosćach dawachu tajke koncerty feudalnemu žiwjenju zemjanow wosobny blyšč. Džensa słuša tale hudźba nam wšitkim, kotraž je sej wuchowala swoju wosobnosć.

15 tajkich komorných koncertow je naša wosada za čas kantora Fehra móhla nazhonić a z wulkim džakom na nje spomina. Na poslednim programje stejachu nimo znatých tež mjenje znate mjena: Joh. Fr. Fasch (1688—1758), G. F. Händel (1685—1759), Chr. Fr. Witt (narodž wokoľo 1660), Willem de Fesch (wokoľo 1725), Chr. L. Boxberg (1670—1729, napsledk organist w Zhorjelcu), J. B. Loeliet (1680—1740), G. Ph. Telemann (1681—1767). Wukonjacy běchu mandźelskaj Helga Fehrowa jako spěwarka, kantor Dietmar Fehr jako husler, hosćej z Drježdžan Hartmut Fehr z němskej pišćalku (Querflöte) a Georg Weikl za tarakawu (Oboe). Wšitkim solistam smy džakowni za jich krasnu hudźbu. Skoro kaž hordži wšak smy na swojeju kantorec mandźelskeju, kotraž so znowa wopokazašaj jako wirtuozaj, kóždy na svojim polu.

Boži sud a naše sudjenje

Wonka so hrma, a džěćo so boji. Přewulka je hara za maľu dušu. „Pobožny“ čłowjek jemu praji, zo „so Bóh hněwa“. Hdyž je so dom wotpalil, je „Bóh sudžil“. Tamny wbohi „ma swoje chłostanje wot Boha“. A mudrje so připomni přisľowo wo „Božich młynach, kotrež drje pomahľu, ale toľa derje mľěja“.

Hać my tež tak myslimy, řećimy a sudžimy?

Bojosć rozšěrjeja. Činimy my to tež?

Kak je Luther móhľ prajić „My dyrbimy so Boha bojeć a jeho lubować“? Wón sam je přeľožil, zo bososć w lubosći njeje. Kak wjele generacijam je so samo z klětki zasćěpiľa bososć před Bohom lubosće! Što móže džensa žiwy być po słowach, kiž je Luther na kónc wukładowanja džesać kaznjow stajil?

Bóh praji: Ja, Knjez twój Bóh, sym surowy Bóh, kiž na tych, kiž mje hdźa, hrěchi staršich chłostam na fič džěćoch hać do třećeho a štwórtego stawa.

A dale: *Bóh hrozja chłostać wšěch, kiž te kaznje přestupja; tohodla dyrbimy so bojeć před jeho hněwom a přećiwu tajkim kaznjam njećinić.*

Što móže w stajnej bojosci žiwy być? Bososć je zahuba! Luthera drje sebi wažimy, ale wón njeje naš Bóh. Jeho čas njeje naš čas, a jeho pónaće njeje naše wěrywuznaće. Wón je nam znowa puć k Jězusej poka-

zał. Za to smy jemu džakowni. Poddan wón běše a poddanow chcyše měć. Wotročk so boji. Luther doć wo swobodže Božich džěci wědžeše, ale je to přemaľo do wšedneho dnja přewał. Němcow — tež nas Serbow? — při wšem česćowanju mjenuja wusměšuju „ľud poddanow“.

My so džiwamy, zo druzy hinak wo Boze mysla hać my, a swarimy do wšěch kóncin. Ja nimam za prawu, hdyž jich zacpěwamy. Jich nje wěra wšak ma swoje přičiny. Wo Ghandiu, indiskim wučěnym, so powěda, zo je Chrystusa česćil, zo pak so njeje daľ křćić, dokelž jemu křescenjo přemaľo wumóženi wonhľadachu. Ze svojim strachom a bojoscju, ze svojimi starosćemi a wobmyslenjemi wšak pohanow jara za swoju wěru njewabimy.

Kak budže nabožane džěćo Boha wutrobnje lubować móć? Pola Boha wšak ničo njemóžne njeje. Jemu słuša woprawdže džak, zo so wěra njezhubi. We wjele wutrobach je jěda doć, zo bychu Boha zamordować chcyli, dokelž smy my z „Božeho słowa“ po swoich myslach wučitali, kajki ma Bóh być, kak ma so zadžeržeć, kak dyrbi sudzić.

Chrystusowe słowa wo Božej dobrej, wuswobodžacej a hnadneje woli dyrbja plaćić. Tam njejsu wjace zakonje, ale tam je Boža lubosć, kiž je wyše wšeho rozuma. Hdžež so čłowjekajo z Chrystusom zetkachu, běchu při źorle žiwjenja, zo z wjesoľosću po svojim puću džěchu.

Chrystus ma tamne nabožane džěćo lubo, a my chcemy, zo by tež wón Chrystusa pónaľo a připónaľo. My pak smy džěćo wučili, Boha wyše wšeho so bojeć. W tajkej bojosci so džěćo njemóže z Chrystusom zetkać. Chrystus běše na stornje slabých, chudých, zastorčených. Chcemy my so na njeho hněwać, zo bě tak dobroćiwý? Što z nas by móhľ prawje čłowjekow džělic do hrěšnikow a čistých, do złých a dobrych? Dže nam wo blišeho? Dže samo staršimaj wo zbóžnosć džěsća, hdyž jemu „Knjeza Jězusa“ před woči stajetaj? Abo dže jimaj snano wo swoju awtoritu před džěsćom? Wo čo Boha w swoich modlitwach prosimy? Wo swoje priwatne zbožo? Wo wostaće cyrkwy? Abo wo zbožo swěta?

Naša próstwa dyrbjaľa być: Knježe, wuć mje, zo bych tebej přeco znowa prawje spónaľ a druhim móhľ jeho prawje připowědać a pokažać.

Zo bych hišće raz prajiľ, wo čo mi dže: Naše mēnenje, naša tradicija, naše wēdženje je kaž bryľa, přez kotruž Chrystusa jako wumóžnika swěta wjace tak prawje njewidžimy. Naša bryľa je pak čerwjena pak čorna, pak konserwatiwna pak liberalna. Zo bychmy toľa Boha přez Chrystusa tajkeho namakali, kajkiž wón woprawdže je.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkróć za mēšac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchowných. — Hłowny zamoľwity redaktor: Serbski superintendent na wusľ. Gerhard Wirth w Budyšinje-Trěľanach. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čisć: Nowa Doba, čisćernja Domowiny III-4-9-343